

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2168/1993 “Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις” (Α΄ 147) και προσαρμογή στις διατάξεις της Οδηγίας 2009/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009 “για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας” (ΕΕ L 146 της 10.6.2009), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2010/80/ΕΕ όσον αφορά τον κατάλογο προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας (ΕΕ C 69 της 18.3.2010)»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Με το υπό συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διарκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αναμορφώνεται το ρυθμιστικό πλαίσιο της αγοράς, πώλησης και μεταφοράς προϊόντων που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1 έως 5) τροποποιούνται διατάξεις του ν. 2168/1993. Συγκεκριμένως, μεταξύ άλλων, εισάγεται και ορίζεται, για την εφαρμογή του ως άνω νόμου, η έννοια του «υλικού με στρατιωτικό προορισμό» (άρθρο 1), και ρυθμίζεται η διαδικασία εισαγωγής τέτοιου υλικού στη χώρα κατά την περίπτωση που προορίζεται για εκθέσεις, επιδείξεις ή δοκιμές καθώς και στην περίπτωση που πρόκειται να υποστεί εργασίες μετασκευής, συναρμολόγησης, επεξεργασίας, επισκευής, τελειοποίησης ή μεταποίησης και προορίζεται είτε για διάθεση στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις είτε για επανεξαγωγή (άρθρο 2). Περαιτέρω, καθορίζονται οι διαδικασίες εξαγωγής, εκ νέου εξαγωγής και εκ νέου εισαγωγής ορισμένων

κατηγοριών όπλων και άλλων σχετικών υλικών (άρθρο 3), καθώς και οι προϋποθέσεις άσκησης διαμεσολάβησης-μεσιτείας επί συναλλαγών σχετικών με την αγορά, πώληση ή μεταφορά υλικών του άρθρου 1 του ν. 2168/1993 (άρθρο 4).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 6 έως 20) ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2009/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009 «για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας» (ΕΕ L 146 της 10.6.2009, σελ. 1-36), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την Οδηγία 2010/80/ΕΕ της Επιτροπής της 22ας Νοεμβρίου 2010 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κατάλογο προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας» (ΕΕ L 308 της 24.11.2010, σελ. 11-45). Στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων, θεσπίζεται η υποχρέωση των μεν προμηθευτών να διαθέτουν άδεια μεταφοράς (όσοι είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική επικράτεια λαμβάνουν τέτοια άδεια από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές), των δε ελληνικών αρχών να μην απαιτούν από προμηθευτές, εγκατεστημένους στην επικράτεια έτερου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άδεια άλλη από την ήδη χορηγηθείσα υπ' αυτού του κράτους μέλους (υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής διατάξεων για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης), καθορίζονται οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων οι αρμόδιοι Υπουργοί δύνανται να χορηγούν ή να ανακαλούν τέτοιες άδειες ή να εξαιρούν ορισμένες μεταφορές από την υποχρέωση λήψης άδειας (άρθρο 8), και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τους όρους και τη διαδικασία έκδοσης γενικών, συνολικών και ατομικών αδειών μεταφοράς (άρθρα 9, 10 και 11, αντιστοίχως). Επίσης, θεσπίζεται και εξειδικεύεται η υποχρέωση των προμηθευτών προς τήρηση αναλυτικών καταστάσεων μεταφορών και προς ενημέρωση τόσο των παραληπτών – σχετικώς με τους όρους της άδειας μεταφοράς – όσο και των αρμόδιων ελληνικών αρχών – σχετικώς με την πρόθεσή τους να χρησιμοποιήσουν για πρώτη φορά γενική άδεια μεταφοράς (άρθρο 12), και καθορίζεται η διαδικασία πιστοποίησης της αξιοπιστίας των εγκατεστημένων στην ελληνική επικράτεια παραληπτών προϊόντων που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας, καθώς και η διαδικασία αναστολής της ισχύος ή ανάκλησης του σχετικού πιστοποιητικού (άρθρο 13). Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την τήρηση των περιορισμών εξαγωγής (άρθρο 14), τη διαδικασία ενώπιον των αρμόδιων τελωνείων (άρθρο 15), και τη δυνατότητα των αρμόδιων ελληνικών αρχών να λαμβάνουν μέτρα διασφάλισης της τήρησης όρων σε γενικές άδειες

μεταφοράς ή μέτρα διασφάλισης της δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή ζωτικών συμφερόντων της εθνικής ασφάλειας (άρθρο 18), και θεσπίζεται η επιβολή ποινικών κυρώσεων για όποιον δηλώνει ανακριβή στοιχεία σχετικά με το είδος, την ποσότητα, την αξία, τον προορισμό, την επωνυμία και τη διεύθυνση του προμηθευτή και του παραλήπτη, την τελική χρήση και τον τελικό χρήστη του προϊόντος, τον χρόνο, τα μέσα και τις συνθήκες μεταφοράς, ή παραβιάζει τους όρους της πιστοποίησης ή της άδειας μεταφοράς (άρθρο 19).

Β. Την 5.12.2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το λεγόμενο «Πακέτο της Άμυνας» (Defence Package), το οποίο περιελάμβανε τις προτάσεις της Επιτροπής για συγκεκριμένες ρυθμίσεις στο πεδίο των αμυντικών προμηθειών (Οδηγία 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των Οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK», ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σελ. 76-136. Οι διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 3978/2011) και στο πεδίο των ενδοκοινοτικών συναλλαγών για προϊόντα που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας (Οδηγία 2009/43/EK, όπ. π.). Οι ως άνω προτάσεις της Επιτροπής κατέτειναν στην άρση των εμποδίων για την εγκαθίδρυση μίας «Ευρωπαϊκής Αγοράς Αμυντικού Εξοπλισμού» (European Defence Equipment Market), τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην αμυντική βιομηχανία και τη διασφάλιση του ανόθευτου ανταγωνισμού, και είχαν ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση των προαναφερθεισών οδηγιών.

Μέχρι την ψήφισή τους, οι αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών νομοθετικών ρυθμίσεων στο πεδίο, εν προκειμένω, της μεταφοράς προϊόντων συνδεόμενων με τον τομέα της άμυνας, είχε κριθεί ότι δημιουργούν προβλήματα στην ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία, όπως, λ.χ., η μη διάκριση μεταξύ εξαγωγής σε τρίτες χώρες και μεταφοράς μεταξύ κρατών μελών, και το διαφορετικό, κάθε φορά, εθνικό καθεστώς αδειοδότησης των εξαγωγών-προμηθευτών.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει του άρθρου 9 της Οδηγίας 2009/43/EK, το οποίο καθορίζει τις γενικές αρχές για την πιστοποίηση των επιχειρήσεων που εμφανίζονται ως παραλήπτριες προϊόντων συνδεόμενων με τον τομέα της άμυνας. Δεδομένου ότι η πιστοποίηση της αξιοπιστίας αυτών των επιχειρήσεων γίνεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, και προκειμένου τα σχε-

τικά πιστοποιητικά να τυγχάνουν αμοιβαίας αναγνώρισης μεταξύ των κρατών μελών, εκδόθηκε η Σύσταση 2011/24/ΕΕ της Επιτροπής της 11.1.2011 «σχετικά με την πιστοποίηση επιχειρήσεων του αμυντικού τομέα δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας 2009/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας» (ΕΕ L 11 της 15.1.2011, σελ. 62-74)(βλ. και τις παρ. 5, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 13 του Νσχ, που ενσωματώνουν διατάξεις της εν λόγω Σύστασης).

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 2

Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο η παρ. 4α του άρθρου 2 του ν. 2168/1993, που προστίθεται με την προτεινόμενη διάταξη, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Υλικό με στρατιωτικό προορισμό που προορίζεται (...) και τίθεται (...)».

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 3

Με το άρθρο 2 παρ. 3 τροποποιείται η παρ. 11 περίπτ. α' του άρθρου 2 του ν. 2168/1993 και ορίζεται ότι τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, «όποιος εισάγει παράνομα στην Ελλάδα όπλα ή άλλα είδη που αναφέρονται στις περιπτώσεις (...) της παραγράφου 2 και στις παραγράφους 4, 4α και 4β». Δεδομένου ότι στην παρ. 4β του άρθρου 2 του ν. 2168/1993, η οποία προστίθεται με την προτεινόμενη διάταξη, δεν αναφέρεται, ως υλικό αντικείμενο των εγκλημάτων, άλλο είδος εκτός από τα οριζόμενα στις παρ. 4 και 4α, θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο να απαλειφθεί η αναφορά στην παρ. 4β.

3. Επί του άρθρου 3 παρ. 5

Με το άρθρο 3 παρ. 5 προστίθεται νέο άρθρο 3α στον ν. 2168/1993, στην παρ. 10 του οποίου ορίζεται ότι οι «παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1 έως και 7 του παρόντος άρθρου διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου α' της παραγράφου 9 του άρθρου 3». Δεδομένου ότι οι παρ. 3 και 5 του εν λόγω άρθρου 3α περιέχουν ρυθμίσεις για διαδικαστικά ζητήματα που απευθύνονται στα διοικητικά όργανα, ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμο, η φράση «των παραγράφων 1 έως 7» να αντικατασταθεί ως εξής: «των παραγράφων 1, 2, 4, 6, 7».

4. Επί του άρθρου 4

α) Με το άρθρο 4 προστίθεται άρθρο 4α στον ν. 2168/1993, στην παρ. 5 του οποίου καθορίζονται οι λόγοι αποκλεισμού εκ του μητρώου διαμεσολαβητών-μεσιτών. Στο στοιχ. γ' της παρ. 5 ορίζεται ότι αποκλείονται οι «αμετακλήτως καταδικασθέντες για εμπορία ναρκωτικών, λαθρεμπορία, πλαστογραφία, υπεξαίρεση, απάτη, κλοπή, απιστία και για παράβαση του νόμου περί επιταγών». Θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, στην ως άνω διάταξη να προστεθεί και η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, στο μέτρο που πλέον μπορεί να έχει πλημμεληματικό χαρακτήρα (άρθρο 45 παρ. 1 στοιχ. στ' και θ' του ν. 3691/2008), διότι υλικό της αντικείμενο αποτελεί παρουσία που προέρχεται από οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη η οποία τιμωρείται με ποινή άνω των έξι μηνών (άρθρο 3 στοιχ. ιθ' του ν. 3691/2008).

β) Συμφώνως προς την παρ. 10 του ίδιου άρθρου (4α), τιμωρείται όποιος «χωρίς άδεια ασκεί τις δραστηριότητες που προβλέπονται από την παράγραφο 2» ή «διαπραγματεύεται ή διακανονίζει ή μεσολαβεί τα της μεταφοράς ειδών του παρόντος νόμου σε χώρες εναντίον των οποίων έχει επιβληθεί απαγόρευση προμήθειας ή πώλησης όπλων ή άλλων ειδών του παρόντος νόμου». Θα ήταν ενδεχομένως νομοτεχνικώς ορθότερο, η φράση «διαπραγματεύεται ή διακανονίζει ή μεσολαβεί τα της μεταφοράς ειδών» να αναδιατυπωθεί ως εξής: «διαπραγματεύεται ή διακανονίζει την μεταφορά ειδών του παρόντος νόμου σε χώρες εναντίον των οποίων έχει επιβληθεί απαγόρευση προμήθειας ή πώλησης όπλων ή άλλων ειδών του παρόντος νόμου ή διαμεσολαβεί σε αυτή».

5. Επί του άρθρου 6

Με τις διατάξεις του άρθρου 6 ορίζεται ότι «Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου (άρθρων 6 έως 18) εφαρμόζονται στη μεταφορά (...)». Δεδομένου ότι το άρθρο 18 δεν αποτελεί το τελευταίο άρθρο του Κεφαλαίου Β' του Νοσχ, η σχετική αναφορά θα έπρεπε να γίνει είτε μόνον στα άρθρα 6 έως 18 («Οι διατάξεις των άρθρων 6 έως 18 του παρόντος εφαρμόζονται (...)») είτε μόνον στις εν γένει διατάξεις του εν λόγω Κεφαλαίου («Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται (...)»).

6. Επί του άρθρου 15 παρ. 2 εδ. α΄

Ορίζεται, εν προκειμένω, ότι «(...) οι αρμόδιες για τη χορήγηση των περιγραφόμενων στο παρόν άρθρο αδειών μεταφοράς μπορεί να αναστείλουν (...)». Προφανώς εκ παραδρομής γίνεται αναφορά στο «παρόν άρθρο», αντί του ορθού «στο παρόν κεφάλαιο» ή «στον παρόντα νόμο».

Αθήνα, 27 Οκτωβρίου 2011

Οι εισηγήτριες
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών